

STICKA FLÄTOR

IVAR ASPLUND

FOTO: TINA AXELSSON FORM: MIKAEL ENGBLOM

BONNIER FAKTA

BONNIER FAKTA

WWW.BONNIERFAKTA.SE

© BESKRIVNINGAR OCH TEXT: IVAR ASPLUND 2017

FOTO: TINA AXELSSON

GRAFISK FORM: MIKAEL ENGBLOM

REDAKTÖR: ANNIKA STRÖM

REPRO: JK MORRIS PRODUCTION, VÄRNAMO

TRYCK: LIVONIA PRINT, LETTLAND 2017

FÖR KONTAKT, MÖNSTERFRÅGOR OCH MER STICKNING:

WWW.ASPLUNDKNITS.BLOGSPOT.SE

DIAGRAM SKAPADE MED INTWINED PATTERN STUDIO

ISBN: 978-91-7424-583-7

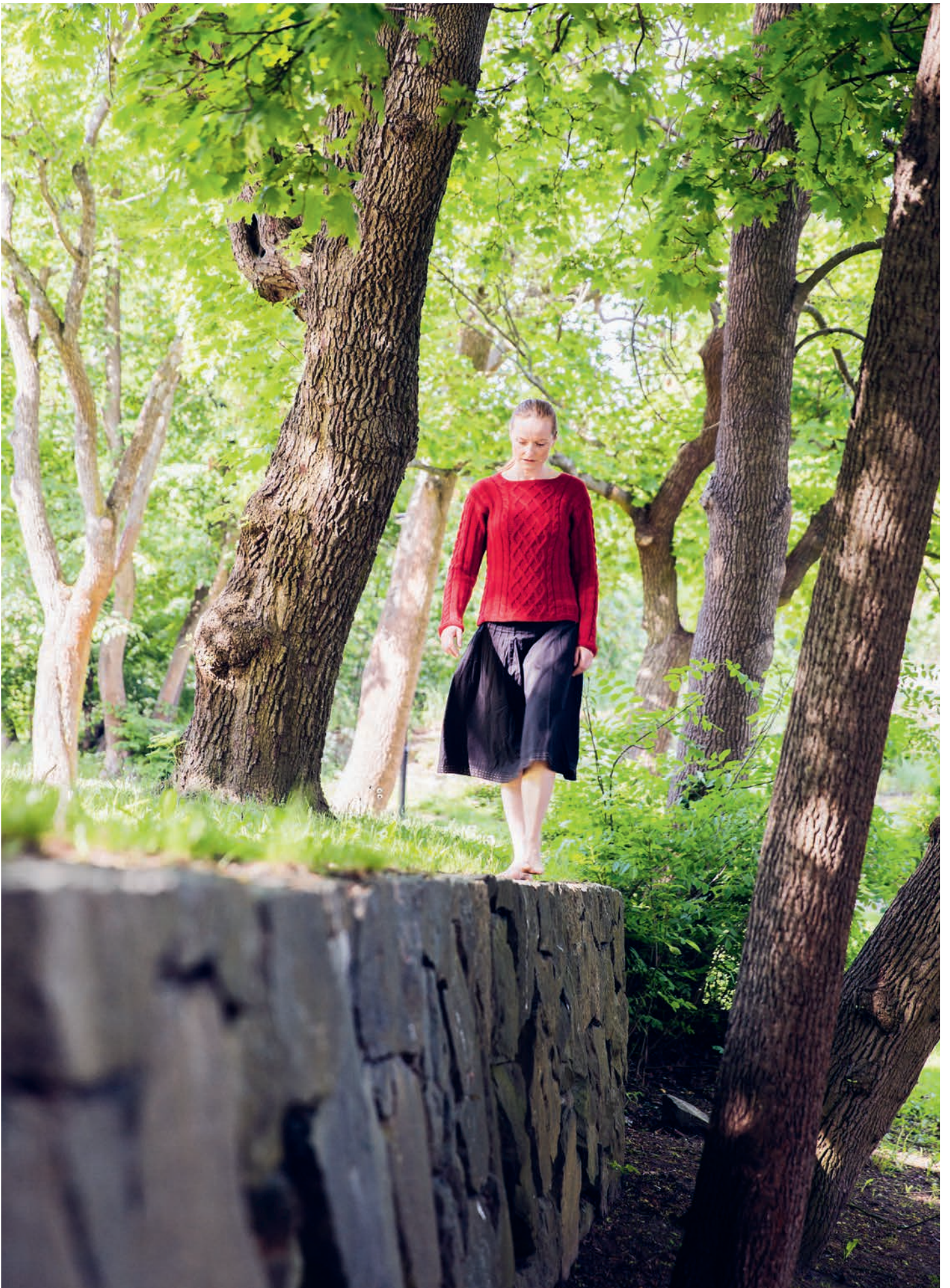
INNEHÅLL

Förord	4
Inspiration	8
Bra att veta	33
<i>Beskrivningar</i>	43
Handledsvärmare Aptitretare	44
Halsduk Vrid & vänd	48
Halskrage Provrör	52
Mössa Sniskan	56
Handledsvärmare Kanon	60
Mössa Kedja & hästsko	64
Fuskpolo Liksidiq	68
Sjal Trefald	72
Barnponcho Lekfull	76
Tröja Skenet bedrar	80
Tröja Historia	86
Slipover Korsvis	92
Topp Ledig	96
Slipover Kringla	102
Kofta Kors & tvärs	106
Kofta Smide	112
Tröja Pil	118
Kofta Endräkt	124
Stickteknik	132
Mönsterprover	139
Att välja material	151
Mer om att välja material	152
Garnerna i boken	156
Symbolguide	157
Register	158
Tack	159

BRA ATT VETA

STORLEKAR

Storlekarna är ungefärliga, så det bästa är att titta på måttangivelserna för att välja rätt. Flera av plaggen betraktar jag dessutom som unisexmodeller, till exempel tröjan *Skenet bedrar* och slipovern *Kringla*. Den storlek som för dam räknas som M kanske snarare är S för en man och vice versa. Mitt bästa tips är att du mäter ett plagg som du tycker är lagom stort, och sedan väljer storlek i beskrivningen utifrån de måtten.

MASKTÄTHET

Masktätheten spelar roll för både utseende och storlek. Löst stickade mönster blir inte så distinkta, medan hårt stickade kan bli väl stumma. Stickhandlag är lite som handstil, och det är betydligt enklare att byta stickor än att försöka byta handlag.

Numera är det ganska lätt att få tag på kvartsnummer, till exempel 2,75 och 3,25 mm, vilket jag tycker underlättar. Även om en fjärdedels millimeter inte är så mycket i sig, kan det faktiskt göra stor skillnad i ett stickprojekt, inte minst när det rör sig om tunna stickor, eller många maskor i större plagg som tröjor och koftor.

Det kan vara ganska besvärligt att kontrollera masktätheten på flätmönster, eftersom flätorna får stickningen att dra ihop sig. Därför har jag i boken angett antal maskor per 10 centimeter i *slätstickat* i stället. Så sticka för säkerhets skull en provlapp i slätstickat, för att se om masktätheten stämmer. Stickar du lösare (för få maskor på 10 centimeter) byter du till tunnare stickor, och stickar

du hårdare (för många maskor) prövar du i stället med tjockare stickor. Om du inte får exakt angiven masktäthet behöver det faktiskt inte vara ett problem, kanske gör det att storleken passar dig bättre.

Att masktätheten anges i slätstickat gör det också lättare att byta garnkvalitet, eftersom det är den informationen som anges på garnbanderoller. Jag har för övrigt försökt att använda vanliga grovlekar, för att göra det enklare att byta garn. Till exempel är det 200 meter per hekto i både Cascade 220 och Renemo från Östergötlands ullspinneri, så de är utbytbara mot varandra. Mer information om alla garner som används i beskrivningarna finns på sidan 156.

GARNÅTGÅNG

En av många trevliga saker med flätmönster är den inbyggda resåreffekten (se foto på sidan 63). Man kan gärna byta ut vanliga resårer i vantmuddar och sockskåft mot flätor. Däremot är det riskabelt att utgå från en beskrivning till en slätstickad tröja och lägga till en mängd flätmönster, eftersom plagget då kan bli för litet. Skillnaden blir tydlig om man övergår från flätor till slätstickat i samma provlapp.

Att det flätstickade drar ihop sig innebär att det går åt mer garn. Exakt hur mycket går inte att säga generellt, men enkelt uttryckt gäller ”ju fler flätor, desto mer garn”. Mer garn innebär i sin tur att det blir ett tyngre plagg. En tröja i bomull, i sig en tung fiber, blir då ännu tyngre med flätor – inte bara att bära utan även att sticka.

SAMMA GARN OCH MÖNSTER STICKAT MED STICKOR 3, 4 OCH 5 MM

FLÄTOR OCH SLÄTSTICKAT PÅ SAMMA PROVLAPP

HALSDUK VRID & VÄND

STORLEK MINDRE (STÖRRE) | BREDD 16 (24) CM | LÄNGD 120 (190) CM

MASKTÄTHET SLÄTSTICKNING 6 MM STICKOR: 16 M = 10 CM

GARN 2 (5) NYSTAN LANG NOVA Å 25 G FRÅN LANG YARNS, FÄRG 39 (22)

STICKOR 6 MM, FLÄTSTICKA

ÖVRIGT MATERIAL EV. VARVRÄKNARE OCH/ELLER MARKÖR

PÅ EN HALSDUK passar det bra med liksidiga mönster, till exempel mosstickning och vändbara flätor. Det är förvånansvärt lätt att sticka sådana flätor. Tänk på en resår där man upprepar två räta och två aviga maskor – den ser ju likadan ut när man vänder på arbetet. Gör man flätvridningar i just en sådan resår blir också flätorna likadana på bägge sidor. Ingen rät- eller avigsida, alltså!

Det enda knepiga med det här projektet kan vara att hålla ordning på antalet varv mellan flätvridningarna. Använd en metod eller ett redskap som passar dig, till exempel en markör eller varvräknare.

För att få fina och lagom fasta kanter har jag valt att göra så här med de två yttersta maskorna i var sida: I början lyfts de som för att sticka avigt, med garnet framför arbetet, och i slutet av varvet stickas de räta.

MÖSSA SNISKAN

STORLEK BARN (VUXEN) | PASSAR HUVUDMÅTT 44–52 (52–60) CM | LÄNGD 20 (24) CM

MASKTÄTHET SLÄTSTICKNING 3 ½ (4) MM STICKOR: 22 (20) M = 10 CM

GARN 100 G CASCADE 220 FRÅN CASCADE YARNS, FÄRG HEATHERS 9488 (9451)

STICKOR 3 ½ (4) MM RUNDSTICKA OCH/ELLER STRUMPSTICKOR

ÖVRIGT MATERIAL EV. 5 MARKÖRER

IDÉN TILL DET här mönstret dök upp när jag funderade på olika sätt att göra det enklare att sticka runt med flätmönster. Ett sätt att lösa det är att göra flätvridningar på varje varv. Låter man dessutom maskorna ta bara ett steg åt sidan dras stickningen inte ihop så hårt, särskilt som det inte sker på fler än fem ställen. Så ett flätmönster lite på sniskan fick det bli!

Här följer man praktiskt nog samma beskrivning oavsett storlek på mössan, det är bara tjockleken på stickorna som skiljer dem åt.

TRÖJA SKENET BEDRAR

STORLEK S (M) L (XL) | **BRÖSTVIDD** 94 (105) 116 (127) CM | **LÄNGD** 58,5 (61) 63,5 (66) CM

MASKTÄTHET SLÄTSTICKNING 4 MM STICKOR: 20 M = 10 CM

GARN 6 (7) 7 (8) HÄRVOR RENEMO Å 100 G FRÅN ÖSTERGÖTLANDS ULLSPINNERI, FÄRG VIT

STICKOR 3½ OCH 4 MM + 1 EXTRA FÖR AVMASKNING, FLÄTSTICKA

ÖVRIGT MATERIAL EV. MARKÖRER

DEN HÄR TRÖJAN är betydligt enklare att sticka än vad man kanske tror när man ser kombinationen av flätor och rutor. Vad som gör mönstret lättstickat är dels att flätorna omges av rätstickade kolumner, dels att de slätstickade rutorna är lika breda som flätorna. På så vis stickar man till exempel bara räta maskor när man har rätsidan mot sig. Smala, slätstickade kolumner i sidorna gör det lätt att montera snyggt med madrass-stygn (se sidan 135).

I nederkanten är det rätstickning kombinerat med flätor, vilka fortsätter upp över tröjan, medan rätstickningen bryts upp av slätstickade rutor. Den första flätvridningen sker redan på det andra varvet och bildar en uddkant. Vill du undvika just den effekten hoppar du helt enkelt över de två första varven och börjar din stickning på varv tre.

KOFTA SMIDE

STORLEK S (M) L | BRÖSTVIDD 90 (98) 106 CM | LÄNGD 50 (55) 61 CM

MASKTÄTHET SLÄTSTICKNING 4 MM STICKOR: 20 M = 10 CM

GARN 5 (6) 7 HÄRVOR CASCADE 220 FRÅN CASCADE YARNS Å 100 G, FÄRG HEATHERS 8013

STICKOR 4 MM RUNDSTICKA (80 CM) | 3½ MM RUNDSTICKA (60 ELLER 80 CM) TILL HALSKANT OCH KNAPPKANTER

ÖVRIGT MATERIAL MARKÖRER, KNAPPAR, VIRKNÅL TILL KNAPPHÅL

DET VERKAR SOM om jag har en förkärlek för sprund. I den här koftan stickas bak- och framstyckenas nederkanter separat för att åstadkomma sidosprund när styckena sedan fogas ihop på en och samma sticka. Kolumnerna görs med lyfta maskor i nederkanterna för extra stadga innan de övergår i mönstersstickningen. När sprundens kantmaskor sluts bildas en ny kolumn, och på så vis hamnar en cirkel även där.

Något jag däremot inte har något till övers för är stympade mönsterformer. En lösning på det problemet är att göra olika mönsterrapporter för de olika storlekarna. Här väljer du alltså diagram efter storlek.

Lena, en av mina stickvänner, tyckte att mönstret påminde om järnsmide – och jag kunde inte annat än hålla med. Så fick ju koftan ett namn också!

STICKTEKNIK

FLÄTSTICKNING

Grundprincipen när man sticker flätor är enkel: Man låter maskor byta plats, så att det blir vridningar i ytan. Ett bra hjälpmedel är en flätsticka, som finns i olika varianter. Man flyttar över exempelvis två maskor till flätstickan, låter

den vara framför eller bakom arbetet (beroende på åt vilket håll man vill ha lutningen på flätan), sticker en eller flera maskor från vänsterstickan och därefter maskorna på flätstickan.

1. FLYTTA ÖVER 2 M TILL FLÄTSTICKAN

2. STICKA 2 M FRÅN VÄNSTER STICKA, HÄR MED FLÄTSTICKAN FRAMFÖR

3. STICKA 2 M FRÅN FLÄTSTICKAN

4. FLÄTVRIDNINGEN LUTAR ÅT VÄNSTER

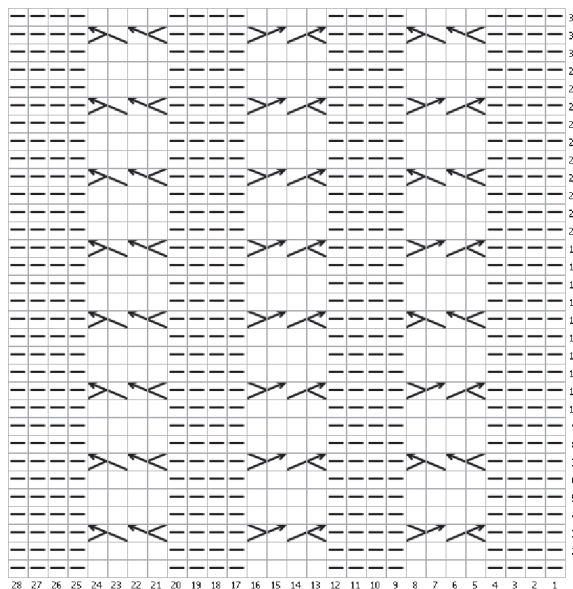

MÖNSTER 1: HÖGER, VÄNSTER, SICKSACK

Med flätstickan framför arbetet kommer flätan att luta upp mot vänster, med flätstickan bakom arbetet kommer den att luta upp mot höger. Man kan vara konsekvent eller växla mellan vänster och höger.

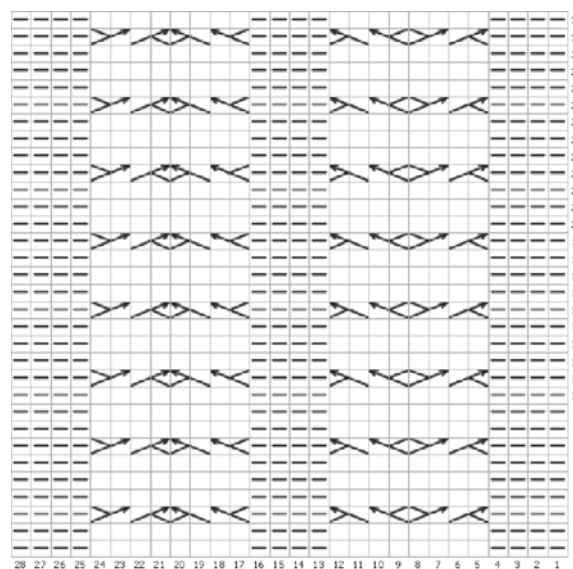
Mönstret som går i sicksack blir lite högre och drar inte ihop arbetet lika mycket som de andra.

MÖNSTER 2: HÄSTSKO

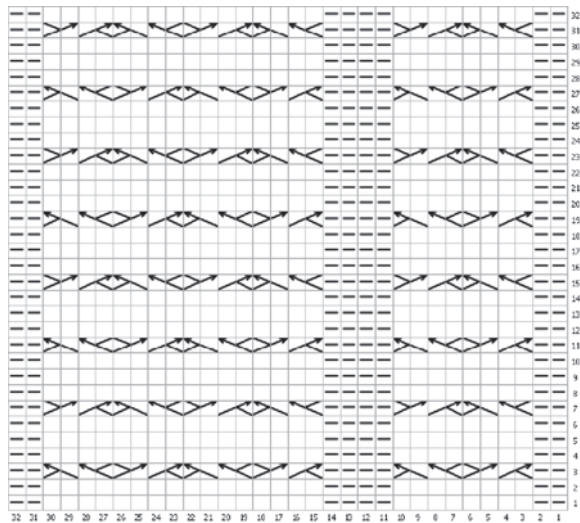
Med de två vridningarna ovan, över fyra maskor vardera och med lutning åt höger eller vänster, kan många nya kombinationer skapas. Fogar man ihop två kolumner (alltså åtta maskor) med spegelvända lutningar får man

ett hästskoliknande mönster, som kan vändas uppåt eller nedåt. Se även mönster 3 och 4 till höger för fler kombinationsmöjligheter.

MÖNSTER 3: VAXKAKA OCH KEDJA

Ett annat sätt att använda spegelvända lutningar över åtta maskor är att låta dem luta växelvis åt höger och vänster. På så vis bildas ett kedjemönster. Fogar man ihop två sådana (alltså 16 maskor) blir det ett vaxkakeliknande mönster.

MÖNSTER 4: KRYSS OCH CIRKLAR

Nästa steg kan vara att göra spegelvända lutningar två gånger innan man byter riktning. Över åtta maskor får man då ett OXO-liknande mönster, och det går förstås fint att foga ihop kolumner även här.

